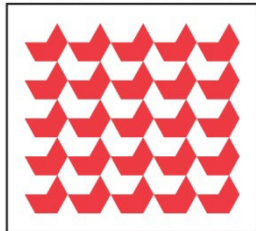

BRABANTS

HEEM

JAARVERSLAG 2017

JAARVERSLAG 2017

STICHTING BRABANTS HEEM

Het bestuur van de stichting bestond per 1 januari 2017 uit negen bestuursleden.

In dit verslagjaar was geen der bestuursleden van de stichting aftredend. Per 18 april 2017 is de heer T.T.A.B.M. van der Aalst wegens persoonlijke omstandigheden teruggetreden als bestuurslid van de stichting.

Per 31 december 2017 bestond het bestuur van de stichting uit de heren: H.A.G. Hellegers (voorzitter), H.N.G.M. Boot (secretaris), P.A. Jacobs (penningmeester), mevrouw I. Strouken (lid), A.W.J. Jacobs (lid), O.G.J.M. Strouken (lid), M. van Ras (lid) en Th. Cuijpers (lid).

Vergaderingen.

Het bestuur van de Stichting Brabants Heem kwam zesmaal in vergadering bijeen en wel op: 19 januari, 13 april, 22 juni, 14 september, 26 oktober en 23 november.

De bestuursvergaderingen werden gehouden in zaal 't Vrijthof te Oirschot.

Op 19 januari werd tevens een jaarlijkse bestuursdag, een zgn. "heidag", gehouden in Oirschot.

Werkbezoek.

Op zaterdag 29 juli vond het jaarlijks werkbezoek van de stichting aan een heemkundekring plaats. Dit jaar brachten de bestuursleden en hun partners een bezoek aan Deurne met als thema: "De Peel in de voetsporen van Anton Coolen en Toon Kortooms".

In de voormiddag werden we in het heemhuis ontvangen door het bestuur van de heemkundekring "H.N. Ouwerling", waar werd verteld over de activiteiten van de kring en dan met name over Deurnewiki. Daarna werd een bezoek gebracht aan museum De Wieger. Vanaf De Wieger werd een uitstapje gemaakt naar Noord-Limburg: net voorbij Griendtsveen bezocht het bestuur Peelmuseum America.

Het middagprogramma bestond uit een bezoek aan het Toon Kortoomspark met afsluitend een diner.

Beleid 2017.

Het bestuur van Brabants Heem heeft in 2017 het beleid, verwoord in het Strategisch Beleidsplan 2014-2019, in grote lijnen gecontinueerd. Het Plan van Aanpak 2016 is geëvalueerd en tevens is een Werkplan 2017 gemaakt en in uitvoering genomen.

Representatie.

In het verslagjaar werd acte-de-presence gegeven bij de viering van het 25-jarig bestaan van de heemkundekringen uit Berghem en Megen, alsmede bij de viering van het 40-jarig bestaan van de heemkundekringen uit Heusden, Cuijk, Woensdrecht, Gilze-Rijen, Deurne en Terheijden. Ook was het bestuur vertegenwoordigd bij de viering van het 50-jarig bestaan van de heemkundekringen uit Best, Den Dungen en Berlicum (De Plaets).

Op 3 augustus was een delegatie van het bestuur van de stichting bij de opening, en op 4 augustus bij de sluiting van de 68^e Brabantse Heemdagen, gehouden in Budel, aanwezig.

Het bestuur was en/of bestuursleden waren aanwezig bij de vele openingen van tentoonstellingen en andere activiteiten georganiseerd door de aangesloten heemkundekringen.

2. DE KRINGEN.

Op 1 januari 2017 waren 123 heemkundekringen aangesloten bij de Stichting Brabants Heem.

In november 2017 sloot zich de Stichting Lokale Geschiedschrijving van Vught aan bij Brabants Heem, zodat op 31 december 2016 124 heemkundekringen waren aangesloten waren bij Brabants Heem, die gezamenlijk ongeveer 33.000 leden hebben.

Raad van Aangeslotenen.

De Raad van Aangeslotenen kwam op donderdag 20 april bijeen in restaurant De Nieuw Hoef te Hilvarenbeek en op donderdag 30 november bijeen in Café-zaal 't Vrijthof te Oirschot.

Tijdens de voorjaarsvergadering van 20 april werd de financiële jaarrekening 2016 alsmede het jaarverslag 2016 door de vergadering goedgekeurd en vastgesteld.

De Raad van Aangeslotenen nieuwe stijl is goed aangeslagen bij de heemkundekringen, zodat deze ook weer als themabijeenkomst werd gehouden:

- a) De (verbeeldings)kracht van erfgoed door Marloes van de Hei (Erfgoed Brabant);
- b) Introductie van de verhalenlijnen...ervaringen door Christa van der Aa en Otte Strouken
- c) Verhaallijn Oorlog en Vrede door René Bastiaansen

De najaarsvergadering van 30 november werd ook weer in de nieuwe stijl gehouden:

Het thema voor deze bijeenkomst van de Raad van Aangeslotenen was immaterieel erfgoed. De meeste heemkundekringen houden zich met materieel erfgoed bezig, zoals met monumenten, maar immaterieel erfgoed is een nieuw terrein. Op de bijeenkomst werd het thema verkend en gebrainstormd over de kansen die deze nieuwe tak van erfgoed heemkundekringen biedt. Het thema voor de Raad van Aangeslotenen werd georganiseerd met medewerking van het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland. Meer dan zestig afgevaardigden van heemkundekringen namen deel. Een verslag is opgenomen in de Koerier.

In het vergadergedeelte werd o.a. de begroting en het Werkplan voor 2017 vastgesteld.

In de vergadering van 20 april waren 24 heemkundekringen vertegenwoordigd en op de vergadering van 30 november waren 39 heemkundekringen vertegenwoordigd.

Regiobijeenkomsten.

In het verslagjaar werden in het voor- en najaar de zgn. regiobijeenkomsten gehouden.

De voorjaarsbijeenkomsten werden georganiseerd in Zeeland (22 maart), Ossendrecht (12 april), Oud Turnhout (12 april) en Bakel (19 april).

De najaarsbijeenkomsten werden georganiseerd te Tilburg (17 oktober), Schijndel (17 oktober), Hoeven (7 november), Zeeland (8 november), Oosterhout (13 november), Reusel (14 november) en Gemert (15 november).

Tijdens deze regiobijeenkomsten is het steeds een goede gewoonte om een spreker een inleiding te laten houden over een actueel onderwerp of thema dat voor de heemkundekringen nuttig kan zijn.

Er was een goede opkomst van heemkundekringen bij deze regiobijeenkomsten en deze onderlinge contactmogelijkheid wordt als zeer positief ervaren.

3. PORTEFEUILLES, COMMISSIES EN WERKGROEPEN.

In dit verslagjaar waren de navolgende commissies, werkgroepen en portefeuilles van de Stichting Brabants Heem actief:

- archiefcommissie;
- voorbereidingscommissie Brabantse Heemdagen;
- redactie '*Koerier van Brabants Heem*';
- Noordbrabantse Commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde;
- onderscheidingencommissie;
- portefeuille immaterieel erfgoed;
- portefeuille materieel erfgoed;
- portefeuille archeologie;
- portefeuille communicatie;
- portefeuille bestuurlijke zaken (vrijwilligerswerk, juridische kwesties);
- werkgroep Centrum Land en Volk van de Kempen;
- werkgroep website van Brabants Heem.

Archivariaat.

De archiefcommissie bestond uit de heren H. Boot en T. v.d. Aalst (t/m 1 april 2017).

Het lopende archief, opgeslagen bij Erfgoed Brabant te 's-Hertogenbosch, werd voor een gedeelte opgeschoond en ondergebracht in het archief van de stichting bij het BHIC te 's-Hertogenbosch.

Vorbereidingscommissie Brabantse Heemdagen.

De commissie is samengesteld uit vaste leden en een lid met alleen een adviserende functie.

De vaste samenstelling omvat vijf personen:

de heer J. van Heeswijk, Maarheeze (secretaris), de heer W. van Rooij, Sint-Oedenrode (voorzitter), de heer Fr. Teunis, Eersel (lid) en de heer J. Pennings, Oss (lid). Namens de stichting Brabants Heem heeft het bestuurslid A. Jacobs zitting in deze commissie.

De commissie kent een adviserend lid te weten: de heer Th. van den Heuvel, Sint-Michielsgestel.

Dit jaar werden op 3 en 4 augustus de Brabantse Heemdagen gehouden in Budel onder het motto: "Cranendonck: van heerlijkheid en baronie tot gemeente".

Redactie De Koerier van Brabants Heem.

De redactie voor de *Koerier van Brabants Heem* werd gevoerd door bestuurslid Tjeu van Ras.

De Koerier, het blad van Brabants Heem is in 2017 vier keer verschenen. Onder de (eind)redactie van Tjeu van Ras is in een reeks van artikelen en foto's geschetst waarmee de aangesloten heemkundekringen zich hebben beziggehouden. In het blad is in 2016 al meer stroomlijning aangebracht, om zo de inhoud logischer op te zetten. De aanvoer van kopij groeit gestaag, de (eind)redacteur is waar mogelijk ook wervend bezig om te zorgen dat zoveel mogelijk activiteiten uit de hele provincie aan bod komen. De medewerking is zo groot dat telkens een keuze gemaakt moet worden wat te publiceren en wat door te schuiven naar een volgende uitgave.

De vierde en laatste uitgave van De Koerier in 2017 liet de grootste verandering zien. Op voorstel van de (eind)redacteur en met instemming van het bestuur is professionele hulp van het bureau Van Gerwen Reclame ingeroepen voor het ontwerpen van een nieuwe vormgeving van het blad. In december verscheen De Koerier voor het eerst in die vorm. De reacties daarop zijn goed, het is een blad geworden met een verfrissende uitstraling. De (eind)redacteur heeft na het verschijnen in deze nieuwe vormgeving met de ontwerper het blad doorgenomen en op enkele kleine punten aanpassingen, c.q. verbeteringen voorgesteld. In het eerste nummer van 2018 moeten die worden doorgevoerd. Op voorstel van de (eind)redacteur wordt De Koerier in 2018 ook naar alle gemeentehuizen van de provincie gestuurd met het verzoek het exemplaar ter lezing aan te beïden aan de bezoekers.

Met drukkerij E.M. de Jong uit Baarle-Nassau zijn de goede contacten onderhouden. De drukkerij werkt de drukopdracht steeds nauwgezet af en doet dat volgens de aanwijzingen van de (eind)redacteur. De Koerier is op elke bestuursvergadering van Brabants Heem onderwerp van gesprek, waarbij de inhoud van het blad wordt besproken en becommentarieerd.

Noordbrabantse Commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde.

In dit verslagjaar bestond deze commissie uit de heren C.J.M. Leijten (voorzitter), W.A. van Ham (secretaris), J.M.W. Hopstaken (Gemeentearchief Roosendaal), M.J.A. Veekens (Brabants Historisch Informatie Centrum) en J.P.A. Pennings (Gemeentearchief Gemert).

In 2017 vergaderde de commissie zesmaal.

Onderscheidingencommissie.

De commissie bestond uit de heren H. Boot (voorzitter), B. Beard en A. Jacobs. De commissie vergaderde tweemaal en adviseerde de stichting bij de toekenning van twee Brabants Heem-medailles. In het verslagjaar werden aan een persoon (de heer A. Sanders uit Uden) een Brabants Heem-medaille en aan 18 personen een Zilveren Draaginsigne uitgereikt.

Portefeuille Immaterieel erfgoed (volkscultuur, tradities, rituelen en levend erfgoed)

Portefeuillehouders: Ineke Strouken

Knippenbergprijs.

In deze werkgroep hebben de heren A. Jacobs en Th. Cuijpers zitting namens Brabants Heem.

Het is een tweejaarlijkse prijs.

Op initiatief van de Stichting Brabants Heem, de Leerstoel Cultuur in Brabant aan de Universiteit van Tilburg, de Historische Vereniging Brabant, het Noordbrabants Museum en het Nederlands Centrum voor Volkscultuur werd in 2007 de Knippenbergprijs ingesteld voor personen of organisaties die zich verdienstelijk maken op de terreinen waarvoor Knippenberg zich gedurende zijn lange leven heeft

ingezet. Om voor de prijs in aanmerking te komen is een voorwaarde dat de veelzijdigheid van de naamgever van deze prijs ook in het voorgestelde project wordt aangetroffen. Aanvankelijk werd de prijs jaarlijks uitgereikt. In 2012 is besloten de prijs voortaan iedere twee jaar toe te kennen. Brabants Heem stelt een bedrag beschikbaar voor de organisatie van de uitreiking, de geldprijs van € 1000,- en Brabants Heem verzorgt de uitgereikte penning. Het bestuur van de Stichting Knippenbergprijs bestaat uit Arnoud-Jan Bijsterveld, (voorzitter), Theo Cuijpers (secretaris), Ad Jacobs (penningmeester), Ineke Strouken en Peter van Overbruggen. In 2017 is de prijs niet uitgereikt

Cultuurhistorie.

Portefeuillehouder: Th. Cuijpers.

Werkgroep Hertogdom Brabant.

In 2013 werd door een grensoverschrijdende werkgroep de publicatie ‘Met ons gaat alles goed – ‘De Groote Oorlog’ in het klein’ gemaakt. Het boek is een compilatie van waargebeurde, persoonlijke verhalen van meer dan tachtig auteurs uit Nederland en België. Met de uitgever Erfgoed Brabant is afgesproken dat een deel van het batig saldo van het boek gebruikt kan worden voor uitwisselingen van kringen aan beide zijden van de grens. De helft van de reiskosten kunnen zo vergoed worden. In 2017 hebben enkele kringen aangegeven belangstelling te hebben. Een uitwisseling Kortenberg-Den Dungen werd financieel ondersteund. Erfgoed Brabant heeft aangegeven dat de financiële ondersteuning met ingang van 2018 komt te vervallen. Er is contact met de heemkundekoepels in België over hoe de samenwerking te continueren.

Digitaliseren tijdschriften

Portefeuillehouder: Th. Cuijpers.

De Brabant-Collectie werkt samen met Brabants Heem en Erfgoed Brabant aan een project Digitalisering van Brabantse heemkundebleden. In 2009 leek hier geld voor beschikbaar te zijn en een aantal kringen hebben zich toe gemeld voor een pilot. Uiteindelijk kwam dit geld niet beschikbaar. In 2014 kreeg de Brabant Collectie plotseling de beschikking over gelden voor digitalisering. In overleg met BH is besloten die tijdschriften te digitaliseren die zich gemeld hadden voor de pilot in 2009. Tijd voor overleg met die kringen was er toen niet. In 2016 zijn in totaal 12 tijdschriften, 2 boekenreeksen (112 delen in totaal, o.a. de delen uitgegeven door Zuidelijk Historische Contact), 6 boeken en een handschrift gedigitaliseerd met de middelen beschikbaar gesteld door Cubiss en Brabants Heem. In 2017 zijn 7 tijdschriften van kringen en enige boeken gedigitaliseerd. Wegens gebrek aan middelen (zowel personele inzet als geld) en omdat de bestanden van de Brabant-Collectie nog niet overgezet zijn naar de Brabant Cloud, is ervoor gekozen om het digitaliseren van heemkundekringbladen in 2017 een lagere prioriteit te geven. Daar staat tegenover dat wel de voorbereidingen zijn getroffen om deel te kunnen nemen aan het digitaliseringsproject van de Koninklijke Bibliotheek, waarbij ca. 4500 boeken van vóór 1900 uit de Brabant-Collectie zullen worden gedigitaliseerd. Ook zijn de verzoeken gehonoreerd van een aantal Heemkundekringen om de gedigitaliseerde bestanden te ontvangen zodat ze op de eigen website ter beschikking kunnen worden gesteld. Het blijft de bedoeling van de Brabant-Collectie en Brabants Heem om verder te gaan om alle tijdschriften te digitaliseren en te ontsluiten via de Brabant Cloud.

De gedigitaliseerde tijdschriften zullen beschikbaar kunnen komen nadat de bestanden van de Brabant-Collectie gemigreerd zijn naar de Brabant Cloud. (2018)

Memorix Maior

Portefeuillehouder: Th. Cuijpers.

In de loop van 2015 heeft Erfgoed Brabant besloten niet door te gaan met de ontwikkeling van het OSCAR-systeem. In plaats daarvan werd de kringen Memorix Maior van Picturae aangeboden. Met Memorix Maior kunnen de instellingen hun eigen collecties op duurzame manier digitaliseren en beschikbaar maken via internet. Het systeem is rechtstreeks verbonden met de Brabant Cloud. Met het systeem kunnen beeldmateriaal, audio- en videomateriaal, bidprentjes, boeken en tijdschriften, en objecten geregistreerd worden.

In januari 2016 konden kringen hier feitelijk mee aan de slag. In de periode tot mei 2016 ging het om de kringen uit de pilotgroep en de kringen die deelnamen aan de Film- en Fotodatabank. De kringen werden geïnformeerd over het feit dat deze, vanwege het wegvallen van provinciale ondersteuning, zal ophouden te bestaan.

Na afloop van de proefperiode tot mei 2016 hebben 19 kringen de gebruikersovereenkomst getekend en zijn deelnemer geworden. 15 kringen willen graag meedoen maar zijn nog in beraad. Om verschillende redenen; ze zijn in afwachting van de uitkomst van het overleg m.b.t. de gebruikersovereenkomst, willen eerst intern hun (foto)collectie ordenen voor ze mee gaan doen, willen eerst meerdere mensen mobiliseren binnen de eigen kring om met digitaliseren aan de slag te gaan, willen wachten op de migratie van andere databases die ze hebben etc. 8 kringen hebben voor een andere oplossing gekozen, ook om verschillende redenen (hadden al een eigen systeem waar ze de voorkeur voor hadden, doen mee met een systeem van de gemeente, vonden de financiële bijdrage te hoog, te weinig mankracht in de eigen kring om te digitaliseren, prefereren een ander collectieregistratiesysteem etc.).

In november 2016 is een migratie-traject gestart om bestaande data van de huidige deelnemers/kringen welke nog niet in Memorix Maior staan te converteren. Denk dan aan bidprentjes, bibliotheek-data, foto's die in bestaande databases of bestanden staan. Door deze data over te zetten naar Memorix Maior kunnen de kringen zo hun hele collectie vanuit Memorix gaan beheren.

Overzicht deelnemende heemkundekringen aan de Brabant Cloud / 31 december 2017

1. Heemkundekring Erthepe
2. HKK Waalres Erfgoed
3. Heemcentrum 't Schoor
4. Heemkundekring Helmont
5. Heemkundekring De Driehornick
6. Heemkundekring De Kommanderij
7. Heemkundekring Son en Breugel
8. Stichting De Oude Schoenendoos
9. Heemkundekring Loon op 't Sandt
10. Heemkundekring "Megen, Haren en Macharen"
11. Stichting "Zeelst schrijft geschiedenis"
12. Heemkundekring De Oude Vrijheid
13. Heemkundekring Zeeland
14. Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot
15. Heemkundekring De Wojstap
16. Heemkundekring Land van Ravenstein
17. Heemkundekring "De Vonder" Asten-Someren
18. Heemkundevereniging "op die Dunghen"
19. Heemkring Molenheide
20. Heemkundekring De Heerlijkheid Nispen
21. Heemkundekring Willem van Strijen
22. Heemkundevereniging Den Hogert
23. Heemkundevereniging "De Hooge Dorpen"
24. Nyen Aenwas van Nassau

NB Op 1 januari 2018 heeft HKK Amalia van Solms zich aangesloten.

7 kringen nemen deel aan de proefperiode of gaan binnenkort starten.

De Begeleiding van de heemkundekringen wordt verzorgd door Erfgoed Brabant

Tijdens de proefperiode krijgen de heemkundekringen twee trainingen in het collectieregistratiesysteem Memorix Maior. Beide trainingen duren ca. 3 uur en vinden – indien mogelijk – op locatie bij de heemkundekring plaats.

Elke maand organiseert Team Brabant Cloud de inloopdag Collectie Digitaal. Deze vindt plaats op wisselende locaties in Brabant. Iedereen die vragen heeft over Brabant Cloud, Memorix Maior of collectieregistratie in het algemeen is welkom.

Wanneer een kring zich heeft aangesloten bij Brabant Cloud kunnen de deelnemers gebruik maken van de helpdesk die via de e-mail te bereiken is. De medewerkers van Team Brabant Cloud proberen zo snel mogelijk de vraag te beantwoorden.

HISGIS/ QGIS

Portefeuillehouder: Th. Cuijpers.

Brabants Heem werk samen met de Fryske Academie en de Brabant Academie om zoveel mogelijk gemeentes op te nemen in de digitale kadastrale van ong. 1832 die de Fryske Academie wil maken voor heel Nederland. In april 2017 is er een studiemiddag georganiseerd waarbij de kaarten van 13 Brabantse gemeentes in HisGis werden gepresenteerd. De financiële middelen hiervoor kwamen van verschillende bronnen, voor een klein deel van Brabants Heem. Brabants Heem speelde een belangrijke rol in de communicatie met de betrokken kringen. Hierna is er contact tussen de verschillende partijen geweest over het continueren van het project. Voor het continueren waren bedragen nodig die op korte termijn niet bij elkaar konden worden gebracht. Er zijn plannen gemaakt voor het continueren van het project op kleinere schaal na 2017. In Noordoost Brabant werken een aantal kringen samen op basis van de aanpak van het zgn. Aezel-project, dat is opgestart vanuit het gemeentearchief in Sittard. Brabants Heem probeert de ontwikkelingen m.b.t. de historische geografie te volgen en onderzoekt demogelijkheden voor nieuw beleid.

Portefeuille Educatie

Portefeuillehouder:

Portefeuille Archeologie.

Portefeuillehouder de heer O. Strouken.

Deelname bestuur Noord-Brabants Archeologisch Genootschap. Het bestuur komt 6 tot 7 keer per jaar in 's-Hertogenbosch samen. Er worden door Brabants Heem en het Noord-Brabants Archeologisch Genootschap, rond een tevoren door het bestuur vastgesteld thema, in Oirschot twee (volledige) studiedagen per jaar georganiseerd. Op deze studiedagen worden 5 tot 6 lezingen met beeldpresentatie gegeven door deskundigen op een gebied rond het thema. De dagen worden door ongeveer 80 tot 120 mensen bezocht. De geïnteresseerden zijn mensen die professioneel op archeologisch gebied actief zijn, dan wel actief amateur zijn, dan wel een algehele interesse (in een bepaald onderwerp) hebben. Op deze dagen wordt in de pauzes en tijdens lunch vele contacten gelegd. BH faciliteert deze dagen tevens met apparatuur en ondersteuning.

Voorts is Brabants Heem tezamen met het NBAG doende om een Archeologie Contactdag te organiseren. Ook is Brabants Heem tezamen met het NBAG en de AWN, Archeologie Werkgroep Nederland, doende om verjongingsprojecten te gaan opzeggen en mogelijk ook een Nationale Archeologie Contactdag te gaan organiseren.

Portefeuille Monumenten (materieel erfgoed).

Portefeuillehouder: de heer O. Strouken.

In 2017 werd door Brabants Heem besproken op welke wijze BH actief kan zijn op het gebied van monumenten en monumentenorganisaties. De Noord-Brabantse Monumentenfederatie is op dit moment niet langer actief, hetgeen niet wenselijk is. Mogelijk dat in 2018 door BH het initiatief wordt genomen tot het oprichten van een vergelijkbare organisatie. Ook werd wet- en regelgeving gevolgd en de actuele informatie m.b.t. de herbestemming van Religieus Erfgoed.

Portefeuille Juridische Adviezen.

Portefeuillehouder de heer O. Strouken.

Veel heemkundekringen hebben vragen m.b.t. tot juridische aangelegenheden. Dat kunnen vragen zijn m.b.t. aanwijzings- of afvoerprocedures van (rijks/gemeentelijk) monumenten, zaken m.b.t. de statuten van verenigingen of stichtingen, de wettelijke archiveringsplicht van gemeenten, de vermelding van criteria, wet- en regelgeving van en de publicaties door ANBI instellingen, BTW-plicht of -vrijstellingen, dan wel anderszins.

De aantallen verzoeken om juridische en conflict oplossende dienstverlening van Brabants Heem aan de erfgoedverenigingen nemen toe. Steeds vaker komen vragen binnen en worden problemen gemeld m.b.t. bijvoorbeeld het wijzigen van statuten ten einde met succes in bestuursrechtelijke procedures als "direct-belanghebbende" te kunnen optreden, afsplitsing van streekmusea en onderbrengen in een aparte stichting naast de bestaande vereniging, pachtovereenkomsten m.b.t. monumentaal erfgoed en gedenk-monumenten, interne conflicten en bestuursproblemen, gebruiksovereenkomsten m.b.t. collecties, verzekeringen en claims, het hanteren van algemene voorwaarden, onderbrengen van collecties en daaruit voortvloeiende problemen met gemaakte afspraken, problemen en vragen m.b.t.

auteurs- en beeldrecht, problemen tussen erfgoedverenigingen en de dienstverlener m.b.t. de uitvoering van digitale archivering, et cetera, et cetera.

Alle vragen worden, al dan niet aan de hand van de te overleggen dossiers, op professionele wijze in behandeling genomen. Aan de hand van de onderhavige zaken wordt gezien of een artikel in De Koerier zinvol is.

Het geven van Verzekeringstechnische Adviezen aan heemkundekringen.

Portefeuillehouder de heer O. Strouken.

Veel heemkundekringen hebben vragen m.b.t. verzekeringstechnische aangelegenheden waaronder de vraag of een desbetreffende polis adequaat is en afdoende dekking biedt op het gebied van b.v. aansprakelijkheid voor bestuurders en vrijwilligers in diverse functies. Maar ook de vragen of er n.a.v. (buiten) activiteiten adequaat en afdoende verzekerd is, of een bepaalde collectie noodzakelijkerwijs apart verzekerd moet worden, of een door bepaalde gemeente aangeboden “vrijwilligerspolis” afdoende modules voor de dekking biedt en of bijverzekeren nodig is, enz.

Aan de hand van al deze vragen en eventuele overgelegde dossiers wordt een professioneel advies gegeven. Een dossier kan aanleiding geven om een artikel in De Koerier te plaatsen.

Centrum voor de studie van Land en Volk van de Kempen.

De heer A. Jacobs vertegenwoordigt de Stichting Brabants Heem in het Centrum voor de Studie van Land en Volk van de Kempen, kortweg aangeduid als CSLVK.

Op zaterdag 22 oktober organiseerde CSLVK het 51^e algemeen-Kempisch congres bij Boerke Mutsaers in Tilburg.

Thema van dit congres was: Feestcultuur in de Kempen.

Om 10.00 uur opende dr. Jan-M Goris, voorzitter van het Centrum voor de Studie van Land en Volk van de Kempen het congres.

Het congres werd om 16.30 uur afgesloten.

Tussen de opening en sluiting werden lezingen verzorgd door deskundige op het gebied van feestcultuur.

De volgende sprekers verzorgden een lezing:

Ineke Strouken, Feesten en vieringen in de ritmiek van het leven;

Dr. Julie Aerts, Processie in Turnhout en de Kempen;

Dr. Marcel Gielis, Feestelijke inhalingen van religieuze en primussen;

Drs. Bert Tops, Typologie van wereldlijke en religieuze feestcultuur in Turnhout;

Drs. Hanneke van den Boogaart en drs. Jan Franken, Veranderingen in feestcultuur in 50 jaar na WO II in Oirschot.

Het congres is goed verlopen maar de belangstelling had wat groter mogen zijn.

Wel heeft de organisatie besloten om volgend jaar weer een congres te organiseren en dat zal in het najaar van 2017 plaatsvinden in België.

Website van Brabants Heem.

Portefeuillehouder Tjeu van Ras.

De nieuwe vormgeving van de website van Brabants Heem uit 2016 is in het verslagjaar verder verbeterd. Het aanbod hiervoor groeit. De kringen zijn actief met het insturen van items, maar ook andere organisaties die zich met erfgoed bezighouden weten de site te bereiken. De statistieken laten zien, dat de bezoekers van de site ook in 2017 in aantal zijn toegenomen en dat de bezoekers gemiddeld ook langer op de site blijven om kennis te nemen van de inhoud. Om de site zo actueel mogelijk te houden legt de sitebeheerder zoveel mogelijk contact met de heemkundekringen, mede om te zorgen dat er een breed aanbod is op de site.

Vele vaste gegevens op de site van Brabants Heem blijken behoorlijk achterhaald te zijn. Het voornemen omdat in het verslagjaar in orde te maken is nog maar gedeeltelijk verwezenlijkt. In 2018 moet dat zijn beslag krijgen. Voor het facebookaccount geldt dat gestart wordt met het tegen betaling promoten van berichten en evenementen die op het account staan en die zich daar voor lenen. Verder zijn de eerste gesprekken gevoerd voor het invoeren van een digitale nieuwsbrief, die naar alle aangesloten kringen en andere belangstellende wordt gestuurd.

www.brabantsheem.nl

www.facebook.com/brabantsheem

De redactie van het tijdschrift 'In Brabant'

Namens Brabants Heem heeft de heren Theo Cuijpers en René Hermans zitting in de redactie. Het tijdschrift wordt uitgegeven door de Hist. Ver. Brabant, Erfgoed Brabant en Brabants Heem. Het bestuur van Brabants Heem wordt in de redactie vertegenwoordigd door René Hermans (oud-bestuurslid) en Theo Cuijpers. Binnen de redactie hebben zij o.a. de taak het schrijven van de portretten van heemkundekringen onder de titel 'Hart van Brabant'. BH heeft bijgedragen aan de onderzoekskosten voor een lezersonderzoek. De resultaten hiervan zullen worden gepresenteerd in 2018 en zal zijn weerslag hebben op uiterlijk en inhoud van het tijdschrift. Doel van de samenwerkende partijen is het vergroten van het abonnee-aantal om zo de continuïteit van het blad te waarborgen. Het lezersonderzoek moet een aanzet hiervoor vormen.

Dag van de Volkscultuur.

De bestuursleden Theo Cuijpers en Ad Jacobs hebben dit in hun portefeuille.

28 oktober werd er weer een Dag van de Brabantse Volkscultuur gehouden. Brabants Heem is een van de organiserende partijen. Elk jaar een ander thema, dit jaar bedacht de organisatie het thema 'roken'. Aandacht voor een kwalijke gewoonte, maar een gewoonte die wijd en zijd verbreid was en die ook nog eens een aanzienlijk aantal Brabanders aan het werk hielp. Het lag dus voor de hand als locatie te kiezen voor Valkenswaard, waar eens meer dan de helft van de beroepsbevolking met sigaren maken bezig was. De heemkundekring Weerderheem trad op als gastheer en droeg zo haar steentje bij aan het succes van de dag. Dat deden ook de sprekers die elk een ander aspect van de sigaar en zijn rokers voor hun rekening namen. Nadat dagvoorzitter Arnoud-Jan Bijsterveld had geopend en de burgemeester een vriendelijk woord had gesproken, sprak eerst de directeur van Scandinavian Tobacco Group, Tom Bodde over de toekomst van de sigarenindustrie. Dat was een lastig verhaal en onduidelijk bleef hoeveel toekomst de sigaar nog had. Tom meende dat sigaretten werden gerookt en sigaren werden genoten en mits met mate zou dat toch een gewoonte kunnen zijn waar de samenleving mee kon leven en zijn industrie ook. Henk van Mierlo vertelde daarna over de cultuur in en om de sigarenfabriek, en wierp zo een licht op deze zo belangrijke tak van industrie in het verleden. Bas Bierkens meende dat Brabant het Cuba van het westen was en maakte dit in zijn verhaal duidelijk. Het publiek, zonder sigaar of een ander rokertje, genoot er duidelijk van. Kitty de Leeuw koos voor een ander perspectief namelijk de rokende vrouw. Aan de hand van vele mooie plaatjes maakte ze duidelijk hoe de industrie erin slaagde de vrouw aan de sigaret te krijgen. Na de lunch werden er nog wandelingen gemaakt door het centrum van Valkenswaard langs de resten van eens zo bloeiende industrie, misschien is beter te spreken van restjes en op de locatie van de studiedag kon het Valkerij en Sigarenmuseum en het Nederlandse Steendrukmuseum worden bezocht. Bij het maken van de vele fraaie sigarenbandjes werd veel van steendruk gebruik gemaakt. Ofschoon de opkomst wat minder was dan vorig jaar, was het toch een hele succesvolle dag met een interessant en origineel thema.

Samenwerking met Erfgoed Brabant.

Ook in 2017 hebben we intensief samengewerkt met Erfgoed Brabant, o.a. op ondersteunend en administratief gebied en bij het organiseren van cursussen en bijeenkomsten voor de heemkundekringen op het gebied van erfgoed en heemkunde.

Jongerenwerving:

Ook werden initiatieven genomen en activiteiten opgestart om binnen de Brabantse heemkundekringen meer toeloop te krijgen van meer en jongere leden.

4. VERTEGENWOORDIGINGEN EN CONTACTEN.

Vertegenwoordigingen.

De stichting was dit verslagjaar vertegenwoordigd in:

- Noordbrabants Archeologisch Genootschap (O. Strouken);
- de redactie van het tijdschrift 'In Brabant' (Th. Cuijpers)
- het Centrum voor de Studie van Land en Volk van de Kempen (A. Jacobs);
- Stichting De Brabantse Boerderij (P. Jacobs/O. Strouken/H.Boot)
- de Hein Mandosstichting (W. de Bakker);
- Erfgoed Academie Brabant aan de UvT te Tilburg (G. v.d Oetelaar);

- Streekraad Het Groene Woud (H. Boot);
- Streekraad De Maashorst (H. Boot)

Contacten.

Het bestuur van de stichting onderhield in het verslagjaar contacten met:

- Erfgoed Brabant;
- het Brabants Historisch Informatie Centrum te 's-Hertogenbosch;
- de regionale informatiecentra in Eindhoven en Tilburg;
- het Noordbrabants Genootschap;
- de Universiteit van Tilburg (UvT);
- Erfgoed Academie Brabant;
- het Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Brabant;
- Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland;
- het Vlaams Centrum voor Volkscultuur te Brussel;
- de Vlaamse vereniging voor Familiekunde te Antwerpen;
- Heemkunde Vlaanderen v.z.w.;
- de Monumentenwacht Noord-Brabant;
- het Monumentenhuis Brabant;
- de Archeologische Werkgroep Nederland afdelingen West- en Oostbrabant;
- de provincie Noord-Brabant.

5. ONDERSCHIEDINGEN.

In het verslagjaar werden de navolgende onderscheidingen verleend c.q. uitgereikt:

Bronzen Legpenning (ingesteld december 1981):

In het verslagjaar werd geen Bronzen Legpenning uitgereikt.

Brabants Heem-medaille + oorkonde (ingesteld 25 november 1999):

24.04.2017	A.L.M. Sanders	Uden	[Uden]
------------	----------------	------	--------

Zilveren draaginsigne + oorkonde (ingesteld 6 september 1995):

04.01.2017	mw. M.P. Hoskens	Bladel	[Pladella Villa]
28.01.2017	H.J.A. Meijs	Nieuwkuijk	[Onsenoort]
28.01.2017	H. van Helvoort	Almere	[Onsenoort]
01.02.2017	mw. M. van Hezewijk	Gilze	[Molenheide]
07.02.2017	mw. M.T. Spaapen-Buiting	Eersel	[De Acht Zaligheden]
07.02.2017	F. Theuws	Oegstgeest	[De Acht Zaligheden]
07.02.2017	A.F.H.J. Tilborghs	Dommelen	[De Acht Zaligheden]
20.02.2017	mw. H.M.G. Hendriks	Deurne	[H.N. Ouwerling]
14.03.2017	C.C. Kastelijn	Best	[Dye van Best]
19.03.2017	L.P.J. van Hintum	Berghem	[Berchs-Heem]
27.03.2017	H.J. Heinen	Roosendaal	[De Vrijheit van Rosendale]
27.03.2017	J.M. Hoevenaar	Lage Zwaluwe	[Heerlijkheid Hoge en Lage Zwaluwe]
27.03.2017	F.A. van Strien	Lage Zwaluwe	[Heerlijkheid Hoge en Lage Zwaluwe]
23-05-2017	Rein van den Broek	Milheeze	[Bakel en Milheeze]
17.06.2017	P.G. Geppaard	Chaam	[Ledevaert]
27.09.2017	A.P.J. Schoones	Den Dungen	[Op die Dungen]
24.11.2017	A.J.M.C. Emmen	Gilze	[Molenheide]
09.12.2017	W.D. Boumans	Prinsenbeek	[Op de Beek]

Knippenbergprijs

(ingesteld op 15 januari 2007 voor een bijzondere heemkundige prestatie; de prijs bestaat uit een legpenning en een geldbedrag van € 1000,-)

De Knippenbergprijs is een tweejaarlijkse prijs en werd dit verslagjaar niet uitgereikt

Brabants Heem-wisselbeker

(ingesteld in september 1990 op initiatief van de heemkundekring 'De Vierschaer' uit Wouw t.b.v. de winnaar van de Westbrabantse heemkundequiz)

2017:	De Vierschaer	Wouw
-------	---------------	------

de secretaris,
Harrie Boot

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 5 april 2018.

H.A.G. Hellegers
voorzitter

H.N.G.M. Boot
secretaris